

MIECZYŚLAW POLAK

Powołaniowy wymiar nowej ewangelizacji w duszpasterstwie zwyczajnym w parafii

Zasadność podjęcia powyższego zagadnienia, ukazującego powołaniowy wymiar czy charakter nowej ewangelizacji, prowadzonej w ramach tzw. duszpasterstwa zwyczajnego w parafii wyznaczają co najmniej dwie przesłanki. Pierwsza odnosi się do znaczenia parafii dla prowadzonego współcześnie duszpasterstwa. Znaczenie to wyraża się w trzech wymiarach, teologicznym, socjologicznym i pastoralnym. W wymiarze teologicznym parafia stanowi ostateczne umiejscowienie Kościoła, niejako sam Kościół, zamieszkujący pośród swych synów i córek, jak czytamy w Adhortacji apostołskiej Jana Pawła II *Christifideles laici: Chociaż wspólnota kościelna zawsze posiada wymiar powszechny, to jednak swój najbardziej bezpośredni i widzialny wyraz znajduje w życiu parafii. Parafia jest niejako ostatecznym umiejscowieniem Kościoła, a ponieważ samym Kościołem zamieszkującym pośród swych synów i córek* (ChL 26).

W wymiarze socjologicznym parafia stanowi podstawową religijną wspólnotę odniesienia dla zdecydowanej większości społeczeństwa, i to zarówno dla uczestniczących w życiu Kościoła, jak i dla tych, którzy mają dość luźne z nim związki, a także dla dystansujących się pod wieloma względami od jego działalności. *Czy się to podoba, czy nie, parafia jest w dalszym ciągu miejscem, w którym chrześcijanie, nawet niepraktykujący, złączeni są ścisłymi więzami* (ChL 67). Swoje związki z parafią deklaruje średnio ok. 80% ankietowanych w różnych badaniach socjologicznych¹. *Parafia rzymskokatolicka jest nie tylko insty-*

Mieczysław POLAK, ks. dr, adiunkt w Zakładzie Teologii Pastoralnej WT UAM, Poznań – Gniezno, e-mail: mpolak@amu.edu.pl

¹ Por. E. Firli: *Poczucie i przejawy więzi parafialnej w latach dziewięćdziesiątych*. W: *Religijność Polaków 1991–1998*. Red. W. Zdaniewicz. Warszawa 2001 s. 119; E. Firli: *Parafia rzymskokatolicka w Polsce w okresie transformacji ustrojowej. Studium socjologiczne*.

tucją religijną i elementarną strukturą Kościoła, ale również ważną instytucją społeczną o szerokim spektrum oddziaływania w różnych obszarach życia lokalnych społeczności².

W wymiarze pastoralnym parafia, pomimo różnorodnych przemian kulturowo-społecznych i religijnych stanowi podstawowe i niezastąpione miejsce duszpasterzowania. W Adhortacji apostolskiej *Christifideles laici* Jan Paweł II przypomniał wciąż aktualne słowa Pawła VI, skierowane w 1963 r. do rzymskiego duchowieństwa: *Myszę po prostu, że ta pradawna i czcigodna struktura, jaką jest parafia, spełnia niezastąpioną i wielce aktualną misję. To ona zbiera chrześcijański lud w pierwszą wspólnotę; ona przysposabia go i przyzwyczajają do normalnej praktyki życia liturgicznego; ona podtrzymuje i ożywia wiarę we współczesnych ludziach; ona zapewnia młodzieży szkolnej zbawczą naukę Chrystusa; ona pobudza do odczuwania i praktykowania pokornej miłości przejawiającej się w dobrych i braterskich uczynkach*³.

Druga przesłanka uzasadniająca podjęcie tego zagadnienia odwołuje się do roli i znaczenia w pastoralnej misji Kościoła tzw. duszpasterstwa zwyczajnego. Celem duszpasterstwa jest prowadzenie ludzi, żyjących w rozmaitych splotach stosunków społecznych i podlegających oddziaływaniu różnych prądów społecznych i ideologicznych czasu, do spotkania z Bogiem w wierze i miłości. W realizacji tak rozumianego duszpasterstwa Kościół kieruje się zasadami zawartymi w Objawieniu Bożym. Wymagają one jednak ciągłej aktualizacji i nieustannej konfrontacji z teraźniejszością i znakami czasu (por. KDK 11). Główny trzon tak rozumianego duszpasterstwa stanowi duszpasterstwo zwyczajne, które kierowane jest do wszystkich wiernych. *Formy tego duszpasterstwa zmierzają bezpośrednio do osiągnięcia celów Kościoła i każdej wspólnoty religijnej. Dzięki tym formom duszpasterstwa Kościół staje się w diecezji, a jeszcze wyraźniej w parafii rzeczywistością konkretną i uchwytną*⁴. W programie duszpasterskim dla Kościoła na nowe tysiąclecie *Novo millennio ineunte* Jan Paweł II ukazał duszpasterstwo zwyczajne jako priorytetową formę realizacji pastoralnej misji Kościoła. Stwierdził: *Nie stoi bowiem przed nami żaden doraźny cel, ale otwiera się*

Warszawa 1998 s. 110–114; P. C i e c i e l a g: *Parafia w świadomości mieszkańców Archidiecezji Poznańskiej*. W: Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC: *Postawy społeczno-religijne archidiecezjan poznańskich*. Poznań 2005 s. 175–200.

² E. F i r l i t: *Parafia rzymskokatolicka w Polsce w okresie transformacji ustrojowej*, dz. cyt., s. 293. Janusz M a r i a n s k i określił parafię jako: *ośrodek skupienia społecznego* – por. J. M a r i a n s k i: *Parafia ośrodkiem skupienia społecznego*. „Summarium”. T. 22–23: 1993–1994. Lublin 1997 s. 101–120.

³ P a w e ł V I: *Przemówienie do kleru rzymskiego* [24 czerwca 1963]. Cyt. za: ChL 26.

⁴ G. S i w e k: *Duszpasterstwo zwyczajne*. W: *Teologia pastoralna*. T. 2. *Teologia pastoralna szczegółowa*. Red. R. K a m i n s k i. Lublin 2002 s. 131.

szersze i wymagające takiego samego wysiłku pole zwyczajnego duszpasterstwa (NMI 29).

Duszpasterstwo zwyczajne realizuje się poprzez: posługę przepowiadania słowa Bożego, uobecnianie w misterium liturgii zbawczej Paschy Jezusa Chrystusa i diakonię miłości. Posługa nauczania obejmuje głównie przepowiadanie homiletyczne i katechizację. Posługa uświęcania realizuje się głównie przez sprawowanie sakramentów i sakramentaliów, przeżywanie roku liturgicznego, modlitwę liturgii godzin. Posługa pasterska związana jest z kierownictwem w Kościele, które jest pokorną służbą braciom (Mt 20, 26), a zawiera się w niej także posługa charytatywna wśród ubogich, opuszczonych, chorych, uzależnionych, cierpiących, umierających i tych wszystkich, którzy znaleźli się w trudnych sytuacjach życiowych.

I. Nowa ewangelizacja w duszpasterstwie zwyczajnym

Prowadzenie nowej ewangelizacji w duszpasterstwie zwyczajnym uzasadnione jest co najmniej dwiema przesłankami. Pierwsza z nich odnosi się do rozumienia pojęcia „ewangelizacji”, zwłaszcza tzw. „globalnej wizji ewangelizacji”, a druga do adresatów i celu nowej ewangelizacji. Rozumienie pojęcia „nowej ewangelizacji” opiera się na znaczeniu samego terminu „ewangelizacja”. Analizując przesłanie Adhortacji apostołskiej Pawła VI *Evangelii nuntiandi*, Jan Krucina stwierdza, że ewangelizacja, to *odnowione imię całej działalności Kościoła*⁵. W ewangelizacji zatem, a także w nowej ewangelizacji nie chodzi tylko o posługę głoszenia Słowa, ale o całe posłannictwo Kościoła, realizowane w podstawowy sposób w duszpasterstwie zwyczajnym. *Kościół jest dla ewangelizacji, czyli po to, aby głosił i nauczał słowa Bożego, ażeby przez nie dochodził do nas dar łaski, żeby grzesznicy jednali się z Bogiem, a wreszcie żeby uobecniał nieustannie ofiarę Chrystusa w odprawianiu Mszy św., która jest pamiątką Jego śmierci i chwalebneho Zmartwychwstania* (por. EN 14). Ewangelizacja nie jest zatem dodatkiem do działalności duszpasterskiej, nie jest działalnością uzupełniającą duszpasterstwo zwyczajne, ale stanowi ona istotę tego duszpasterstwa, które zawiera w sobie równomierną realizację wszystkich podstawowych funkcji urzeczywistniania się Kościoła.

Działalność Kościoła, wypełniającego swoją misję w świecie, Kościoła posłanego do świata z misją ewangelizacji jest procesem integralnym, obejmującym różne momenty. Tworzą one *globalną wizję ewangelizacji* (EN 24). Obej-

⁵ Por. J. K r u c i n a: *Ewangelizacja – odnowione imię całej działalności Kościoła*. W: *Ewangelizacja*. Red. J. K r u c i n a. Wrocław 1979 s. 55–76.

muje ona: miłość, świadectwo, pierwsze głoszenie, katechezę, sakramenty wtajemniczenia, stałe wychowanie wiary poprzez homilię i inne formy posługi słowa, nową ewangelizację i misję. *Nakaz misyjny Jezusa obejmuje różne aspekty, wewnętrznie powiązane ze sobą: »głóście« (Mk 16,15), »czyńcie uczniami i nauczajcie« (por. Mt 28,19–20), »bądźcie moimi świadkami« (por. Dz 1,8), »czyńcie to na moją pamiątkę« (Łk 22,19), »miłujcie się wzajemnie« (J 15,12). Głoszenie, świadectwo, nauczanie, sakramenty, miłość bliźniego, czynienie uczniami – wszystkie te aspekty są drogami i środkami przekazywania jedynej Ewangelii i stanowią elementy ewangelizacji (DOK 46). Podobnie naucza też Paweł VI, wskazując na złożoność procesu ewangelizacji. *Ewangelizacja jest procesem wielowarstwowym, złożonym z różnych elementów, jakimi są: odnowa ludzkości, dawanie świadectwa, otwarte przepowiadanie, przyłgnięcie duchowe, wejście we wspólnotę, przyjęcie znaków, dzieła apostołskie. Może się wydawać, że te elementy nie zgadzają się ze sobą, a nawet, że się wykluczają. Jednak w rzeczy samej uzupełniają się one i wzajemnie doskonalą. Dlatego trzeba każdy element rozpatrywać w łączności z resztą innych. Było zasługą ostatniego Synodu Biskupów, że tak mocno zachęcił wszystkich do nie przeciwstawiania sobie tych elementów, ale do ich uzgadniania, żeby w ten sposób dogłębnie zrozumieć całe dzieło ewangelizacji, jakie Kościół prowadzi (EN 24).**

Ewangelizacja jest zatem czymś więcej niż tylko jedną z form posługi słowa, której zadaniem jest zapoczątkowanie wiary. *Jest ona chronologicznie pierwszą, a zarazem najbardziej fundamentalną formą przepowiadania wiary, w czasie którego dochodzi do pierwotnego zetknięcia się słuchaczy z orędziem zbawienia. Ewangelizacja nie może jednak zatrzymać się na tym etapie⁶. W pojęciu ewangelizacji można zauważyć bowiem pewne wewnętrzne napięcie. Z jednej strony dotyczy ono Ewangelii, z drugiej procesu jej rozprzestrzeniania. Ewangelizacja ma w sobie dwubiegunową relację: stałe odniesienie do Słowa i do świata, jest zakorzeniona ontycznie w Bogu i ukierunkowana na przenikanie otaczającej rzeczywistości. Łączy się też ściśle ze świadectwem chrześcijańskim, które jest nieodłącznym elementem jej skuteczności⁷. Ewangelizacja nie może być działalnością oddzieloną od innych form realizacji misji zbawczej Kościoła. Powinna ona raczej wszystkie je przenikać, gdyż *granice pomiędzy »opieką duszpasterską, nową ewangelizacją i specyficzną działalnością misyjną« nie dadzą się wyraźnie określić i nie jest do pomyślenia, by tworzyć między nimi bariery czy zamknięte podziały. [...] Każda z nich ma wpływ na inne, pobudza je i wspomaga (RMs 33).**

⁶ J. Kochel: *Katecheza ewangelizacyjna*. „Horyzonty Wiary”. R. 2001 nr 1 s. 27.

⁷ Por. W. Langer: *Nowa ewangelizacja? Problemy dotyczące pojęcia i programu*. W: *W służbie człowiekowi*. Red. Z. Marek. Kraków 1991 s. 25.

Uwzględniając zatem rozumienie ewangelizacji, a przez to i nowej ewangelizacji, zwłaszcza w kontekście jej „globalnej wizji” można stwierdzić, że duszpasterstwo zwyczajne, prowadzone w we wspólnotach kościelnych, jakimi są parafie jest podstawową formą realizacji postulatów nowej ewangelizacji. Postulat ten będzie realizowany zwłaszcza wtedy, kiedy w duszpasterstwie tym zostanie zrealizowana zasada nadania nowej jakości wypróbowanym środkom duszpasterskim. Chodzi w niej o postulowane przez Jana Pawła II zasady nowej ewangelizacji, mianowicie potrzebę *nowej gorliwości, nowych metod i nowego sposobu głoszenia i dawania świadectwa Ewangelii* (por. PDV 18).

Postrzeganie duszpasterstwa w kontekście ewangelizacji postulował już przed laty wybitny polski pastoralista i twórca ruchu „Światło–Życie”, Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki. Zauważał on jednak, że postulat ewangelizacyjnego charakteru duszpasterstwa pozostaje często w sferze intelektualnych rozważań, dyskusji akademickich czy we wskazaniach pastoralnych. Z trudem dociera on do świadomości zarówno wiernych, jak i duchownych, zarówno wspólnot diecezjalnych, jak i parafialnych⁸. Nowa ewangelizacja w parafii powinna zatem rozpoczynać się od podjęcia z nową gorliwością, nowymi metodami i w odnowiony sposób duszpasterstwa zwyczajnego. *Nie stoi bowiem przed nami żaden doraźny cel, ale otwiera się szersze i wymagające takiego samego wysiłku pole zwyczajnego duszpasterstwa* (NMI 29).

Prowadzenie nowej ewangelizacji w duszpasterstwie zwyczajnym w parafii uzasadnione jest po drugie adresatami i celem nowej ewangelizacji. Jan Paweł II podkreślając konieczność ewangelizacji odpowiedniej do uwarunkowań społeczno-kulturowych i religijnych każdego czasu mówił o tzw. „nowej ewangelizacji”, albo o „ewangelizacji z nową jakością”, które dotyczą wspólnot chrześcijańskich, mających trwale ukształtowane struktury kościelne, ale ich członkowie utracili w jakiejś mierze żywotność wiary i nie stanowi ona istotnego punktu odniesienia w ich życiu (por. RMs 33). Wydaje się, że spośród różnych współczesnych grup i wspólnot kościelnych, to właśnie parafia skupia najwięcej wiernych, którzy w jakiejś mierze utracili żywotność wiary i nie stanowi ona w ich życiu istotnego punktu odniesienia. Są oni zatem podstawowymi adresatami nowej ewangelizacji. Do tych właśnie wiernych kierowane jest duszpasterstwo zwyczajne. Oni są, wprawdzie niekiedy bardzo okazjonalnie, słuchaczami homilii, uczestnikami katechezy sakramentalnej, a także uczestnikami sprawowanej liturgii.

⁸ Por. F. Blachnicki: *Rekolekcje dla Wspólnoty Kapłanów Chrystusa Sługi*. Lublin 1991 s. 46.

Nowa ewangelizacja w parafii uzasadniona jest także stawianymi przed nią celami. Jednym z głównych celów nowej ewangelizacji jest bowiem prowadzenie do odnowy wspólnot kościelnych, czyli także parafii. *Ta nowa ewangelizacja, skierowana nie tylko do jednostek, ale do całych grup ludzkich, żyjących w różnych sytuacjach, środowiskach i kulturach, ma na celu kształtowanie dojrzałych wspólnot kościelnych, w których wiara ujawnia się i urzeczywistnia w całym swoim pierwotnym znaczeniu jako przyłgnięcie do osoby Chrystusa i do Jego Ewangelii, jako spotkanie i sakramentalna komunია z Chrystusem, jako życie w duchu miłości i służby* (ChL 34).

Uwzględniając powyższe stwierdzenia, można mówić o ewangelizacyjnym wymiarze całej działalności wspólnoty parafialnej, o ewangelizacyjnym wymiarze duszpasterstwa czy ewangelizacyjnym wymiarze katechezy, szczególnie tam, gdzie działalność parafii prowadzona jest w zróżnicowanym religijnie środowisku, jakim z pewnością jest dzisiejsze społeczeństwo polskie. Określenie „ewangelizacyjny wymiar parafii” czy „wspólnota ewangelizacyjna” wskazuje zarówno na potrzebę ewangelizacji dla duszpasterstwa i katechezy, jak i na wzajemne i dynamiczne powiązania wszystkich form kościelnej działalności⁹.

II. Powołaniowy wymiar nowej ewangelizacji

W ostatniej części przedstawionych zostanie kilka postulatów duszpasterskich, jakie jawią się w kontekście powołaniowego wymiaru nowej ewangelizacji w parafii, w jej zwyczajnym duszpasterstwie. Powołaniowy charakter duszpasterstwa zwyczajnego w parafii przejawia się głównie poprzez pomoc człowiekowi w doświadczeniu Miłości Boga. Podjęcie powołania, to odpowiedź człowieka na Miłość Boga. Bez doświadczenia bycia miłowanym przez Boga nie może być owocnego podjęcia i wypełnienia powołania. *Z »pierwszeństwa« miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas* (DCE 17). Pomoc współczesnemu człowiekowi w doświadczeniu Boga poprzez świadectwo miłości każdego chrześcijanina i chrześcijańskich wspólnot uznał Jan Paweł II za jedno z najważniejszych wyzwań stojących przed współczesnym Kościołem. *Wyzwanie stojące dzisiaj przed Kościołem w Europie polega zatem na tym, by przez swoje świadectwo miłości, które samo w sobie ma wewnętrzną moc ewangelizującą, pomóc współczesnemu człowiekowi doświadczyć miłości Boga Ojca i Chrystusa, w Duchu Świętym* (EiE 84).

Podjęcie powołania, to świadectwo dane Miłości, to odpowiedź na Miłość Boga. Podstawą tej odpowiedzi, co już zaznaczono, jest doświadczenie Boga,

⁹ Por. J. K o c h e l, dz. cyt., s. 31.

jego Miłości, poznanie i uwierzenie jej. Człowiek pozostaje dla siebie istotą niezrozumiałą, jego życie jest pozbawione sensu, jeśli nie objawi mu się Miłość, jeśli nie spotka się z Miłością, jeśli jej nie dotknie i nie uczyni w jakiś sposób swoją, jeśli nie znajdzie w niej żywego uczestnictwa (RH 10). Doświadczenie bycia miłowanym przez Boga, doświadczenie „miłującego spojrzenia Chrystusa” jest najważniejszym z doświadczeń egzystencjalnych chrześcijanina, podstawowym doświadczeniem człowieka wierzącego. Ta świadomość bycia kochanym przez Boga jest konstytutywnym elementem wiary i życia chrześcijańskiego. Człowiekowi koniecznie potrzebne jest to miłujące spojrzenie. Jest mu potrzebna świadomość, że jest miłowany, że jest umiłowany odwiecznie i wybrany odwiecznie – a równocześnie ta odwieczna miłość Bożego wybrania towarzyszy mu w ciągu całego życia jako miłujące spojrzenie Chrystusa. I może najbardziej w chwili doświadczenia, upokorzenia, prześladowania, klęski – wtedy, gdy nasze człowieczeństwo zostanie jakby przekreślone w oczach ludzkich, znieważone i podeptane – wtedy świadomość tego, że Ojciec umiłował nas odwiecznie w swoim Synu – tego, że Chrystus miłuje każdego i zawsze, staje się mocnym punktem oparcia dla całej naszej ludzkiej egzystencji. Gdy wszystko przemawia za tym, aby zwątpić w siebie oraz w sens własnego życia, wówczas to spojrzenie Chrystusa, świadomość miłości, która w Nim okazała się potężniejsza od wszelkiego zła i wyniszczenia – ta świadomość pozwala nam przetrwać¹⁰.

Zgodnie z nauczaniem Benedykta XVI doświadczenie Boga, który jest Miłością dokonuje się na różnorodne sposoby, z których większość należy do duszpasterstwa zwyczajnego: słowo Boże, Sakramenty, a zwłaszcza Eucharystia, liturgia Kościoła, modlitwa, żywa wspólnota. Również w (...) historii Kościoła Pan nie był nieobecny: zawsze na nowo wychodzi nam naprzeciw – poprzez ludzi, w których objawia swą obecność; poprzez Słowo, w Sakramentach, w sposób szczególny w Eucharystii. W liturgii Kościoła, w jego modlitwie, w żywej wspólnocie wierzących doświadczamy miłości Boga, odczuwamy Jego obecność i tym samym uczymy się również rozpoznawać Go w naszej codzienności. On pierwszy nas ukochał i nadal nas kocha jako pierwszy; dlatego my również możemy odpowiedzieć miłością (DCE 17).

Świadectwo miłości domaga się słowa. Powołanie to odpowiedź na Miłość Boga, ale także odpowiedź na słowo Boga. Powołaniowy charakter duszpasterstwa zwyczajnego w parafii przejawia się zatem także poprzez przygotowanie do komunii słowa Bożego. „Nowa gorliwość” w parafialnej posłudze przepowiadania zbawczego orędzia w pierwszym rzędzie powinna wyrazić się w zrozumieniu potrzeby i w zatroskaniu o wykształcenie w wiernych postawy słuchania Boga. Koniecznym jest zwłaszcza, aby słuchanie słowa Bożego stawało się żywym spo-

¹⁰ Jan Paweł II: *List do Młodych całego świata*. Watykan 1985 nr 7.

tkaniem, zgodnie z wiekową i nadal aktualną tradycją »lectio divina«, pomagającą odnaleźć w biblijnym tekście żywe słowo, które stawia pytania, wskazuje kierunek, kształtuje życie (NMI 39). Parafia staje się „wspólnotą wiary” rodzącą powołania nie tyle poprzez głoszenie słowa Bożego, co raczej przez wsłuchiwanie się w jego przesłanie, bo „wiera rodzi się z tego, co się słyszy” (por. Rz 10,17). Dopiero wtedy, gdy człowiek słucha Słowa, staje w obliczu Boga, który przenika jego sumienie i wzywa do decyzji, która nie polega tylko na intelektualnym przyjęciu pouczenia, ale na nawróceniu serca. Z tej racji powołaniowy wymiar duszpasterstwa zwyczajnego wyrażał się będzie w kształtowaniu świadomości, gotowości i umiejętności „przystępowania do komunii słowa Bożego”.

Powołaniowy charakter duszpasterstwa zwyczajnego w parafii wyraża się również poprzez umożliwienie we wspólnocie parafialnej realizacji odkrytego powołania. Powołanie w parafii bywa rozumiane niekiedy bardzo powierzchownie. Przykładem mogą tu być wizytacje biskupie, podczas których zostają przedstawieni pasterzowi Kościoła ci, którzy są zaangażowani w życie parafii, poczynając od ministrantów i lektorów poprzez animatorów ruchów i stowarzyszeń kościelnych do członków rad parafialnych. Nie deprecjonując znaczenia i poświęcenia tych osób należy jednak stwierdzić, że nie tylko ci, którzy uznani zostali za zaangażowanych w życie parafii i zaproszeni na spotkanie wizytacyjne, i nie przede wszystkim oni, wypełniają właściwe świeckim powołanie apostołskie. Nie mniej i nie gorzej zaangażowani w życie parafii są ci, którzy w tym samym czasie dają świadectwo życia chrześcijańskiego pośród spraw tego świata: w miejscu pracy, w rodzinie czy gdziekolwiek indziej. Stąd mówiąc o parafii jako o wspólnocie powołanych, należy rozumieć to powołanie w taki sposób, aby móc objąć nim wszystkich, których Bóg do wspólnoty przyłączył i każdemu pomóc doświadczyć, że dając, niekiedy w osamotnieniu, świadectwo Chrystusowi, przyczynia się do budowy i wzrostu całej wspólnoty parafialnej, do której przynależy, że jest w ten sposób w jej życiu zaangażowany, że wypełnia swoje w niej powołanie. *Cokolwiek i w jakimkolwiek czasie i na jakimkolwiek miejscu pełnione jest w Chrystusie, przez Chrystusa i zmierza do Chrystusa, służy urzeczywistnieniu zbawczej misji Kościoła. Podmioty działania Kościoła wewnątrz i na zewnątrz, a tym samym i podmioty apostołatu Kościoła, stanowią zawsze całość Ludu Bożego i wszystkich jego członków*¹¹.

Stworzenie praktycznych możliwości udziału w życiu wspólnoty jest bardzo ważne dla identyfikacji wiernych z parafią, ponieważ identyfikacja ze wspólnotą wzrasta przez partycypację. Wspólnotowy charakter parafii wymaga zatem także promocji identyfikacji ze wspólnotą. Chodzi tutaj o podejmowanie wszelkich

¹¹ A. J. Skowronek: *Z Kościołem w trzeciej tysiąclecie. Czego oczekują od Kościoła?* Włocławek 1999 s. 59.

działań, które będą prowadziły do większego zakorzenienia się wiernych w parafię, do której przynależą. Bardzo ważne jest tu respektowanie zasady przyjmowania sakramentów we własnej parafii, czy uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii w parafii. Działalność katechetyczna Kościoła w szkole, same szkoły katolickie czy tzw. kościoły rektorskie nie mogą sprawiać wrażenia, jakoby przynależność do wspólnoty parafialnej nie miała znaczenia. Wręcz przeciwnie powinny w szczególny sposób promować identyfikację wiernych ze wspólnotą parafialną¹².

Uwzględniając powyższe rozważania można stwierdzić, że duszpasterstwo zwyczajne w parafii jest w zasadzie priorytetowym obszarem realizacji wezwania do nowej ewangelizacji. W tej to wspólnotcie, która z wskazanych w artykule racji jest podstawową wspólnotą kościelną, nowa ewangelizacja wyraża się przede wszystkim poprzez nadanie nowej jakości różnym formom duszpasterstwa zwyczajnego. W ten sposób stworzy się warunki umożliwiające współczesnemu człowiekowi doświadczenie Boga, jego miłości i pomoże w podjęciu odpowiedzi na tę miłość. To zaś stanowi istotę chrześcijańskiego powołania. Stąd prowadzona w ramach duszpasterstwa zwyczajnego w parafii nowa ewangelizacja posiada także głęboki wymiar powołaniowy.

¹² Por. M. P o l a k: *Parafia dzisiaj. Podstawy i kierunki duszpasterskiej odnowy*. Poznań 2007 s. 60–61.